

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 37 - nr 4 - oktober 2018

Bossen OF BETON?

't Bieteutje

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkvorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog.

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met ruim 102.000 aangesloten gezinnen, 5.000 vrijwillige medewerkers en 22.000 hectare natuurgebied in beheer, is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie. Natuurpunt Markvallei werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapekster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Op de cover Den Rooy
Foto: Wim Verschraegen

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... en iedereen is welkom!

Lid worden

Door overschrijving van 27 euro op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'.

Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je ge- niet daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaar-abonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Informatie

Voor alle info:
bc.deklapekster@natuurpunt.be - 03 383 02 08

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Voorwoord

Beste Natuurpuntleden uit de Markvallei,

In dit nummer richten we het vizier op onze bossen. Met Smisselbergen en Den Rooy beheren we twee grote bosgebieden in Hoogstraten. Ons beheerteam levert grote inspanningen om die bossen naar goed vermogen te beheren en open te stellen voor wandelaars en natuurliefhebbers.

Het is spijtig dat de beheerplannen voor deze natuurgebieden nog altijd niet werden goedgekeurd. Dat betekent dat we deze inspanningen volledig met eigen middelen moeten bekostigen, terwijl we hier de gemeenschap toch een dienst bewijzen.

We hebben in dit nummer ook aandacht voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. Het gemeentelijk beleid is bijzonder belangrijk voor de natuur in onze gemeenten. Dat beleid bepaalt of we in de toekomst nog in mooie gemeenten kunnen wonen en in hoeverre we klaar zullen zijn voor de gevolgen van de klimaatopwarming.

In dit Bieteutje geven we een overzicht van de standpunten van de verschillende partijen over vijf concrete vragen die gelinkt zijn aan natuur en milieu. Duurzaamheid en bescherming van de biodiversiteit zijn thema's die de kiezers wel degelijk bezighouden. Wie schrok er niet van het betonrapport van Natuurpunt waarin de Noorderkempen met de billen bloot moest.

We geven de standpunten van de fracties mee opdat jullie op 14 oktober een keuze kunnen maken voor meer natuur in onze omgeving.

Na de verkiezingen staat onze vereniging terug klaar om samen te werken met gemeentebesturen en de andere actoren in de open ruimte. Want wij geloven nog altijd in de kracht van de samenwerking. Samen komen we verder.

Drej Oomen, voorzitter Natuurpunt Markvallei

Kort nieuws

Klapekster open op dinsdag

Bezoekerscentrum De Klapekster breidt haar openingsuren uit en zal nu enkel nog op maandag gesloten zijn. Bij Natuurpunt Markvallei boden zich de laatste maanden verschillende nieuwe vrijwilligers aan die het bezoekerscentrum mee willen open houden. Daarom zullen wandelaars en bezoekers van Wortel Kolonie voortaan ook op dinsdag een beroep kunnen doen op de diensten van De Klapekster. Het bezoekerscentrum zal voortaan open zijn van dinsdag tot zaterdag van 13.00 tot 17.00 uur en op zondag van 10.30 tot 18.00 uur.

Droogte in de Mark

Dat de voorbij zomer zeer droog was, dat weten we allemaal al wel. Wat daar uiteindelijk de impact op de natuur van zal zijn op langere termijn, dat weten we nog niet.

Maar een leuk weetje over de droogte: Tussen de Klinketbrug en de Lissebrug in Wortel was de Mark in juli nog maar 1,1m breed!

©Koen Verschueren

Hoogstraten: de betonhoofdstad van Vlaanderen

Geen enkele stad in Vlaanderen draait zo snel aan de betonmolen als Hoogstraten: per week ging in Hoogstraten meer dan een halve hectare open ruimte op de schop, en dat tien jaar lang. Daarmee ligt de betonsnelheid er maar liefst 4 keer hoger dan het Vlaams gemiddelde. Ook andere gemeenten in de Noorderkempen (Wuustwezel, Merksplas, Brecht) kampen met een hoge betonsnelheid. De verklaring: ontwikkelingen voor wonen, industrie en landbouw (onder andere enkele megakippenstallen).

Hier is de betonstop nog lang niet ingezet. Als de huidige trend zich doorzet in Hoogs-

traten, dan zal de nog 340 hectare bebouw-
bare grond in Hoogstraten volgebouwd zijn
in 2029.

Het volledige betonrapport kan je vinden
op de website van natuurpunt.

Nieuwe website

Na jaren trouwe dienst werd het ook eens
tijd om onze website onder handen te ne-
men. Zeker nu er ook meer en meer op
verschillende schermen gekeken wordt,
van grote computerschermen tot kleine
gsm-schermen.

Gelukkig vond onze vrijwilliger Jos Matthe
nog wat tijd in zijn agenda om dat “pro-
jectje” eens uit te werken. Het resultaat
daarvan kan je vanaf 1 oktober bewonde-

ren op www.natuurpuntmarkvallei.be !

Oehoe

Midden juli kreeg Boswachter Bart te horen
dat er een grote uil vast zit in een draad en
of hij even kon komen helpen. Samen met
zijn broer Tom troffen zij daar een Oehoe
aan die ze dan ook vlug uit zijn netelige po-
sitie verlost hebben.

Na een weekje uitrusten in het vogelrevali-
datiecenter was de jonge uil weer beter, en
werd hij terug losgelaten. Wie weet kan jij
hem ook wel eens ergens spotten in Hoogs-
traten.

©Wim Verschaegen

ACCOUNTANTSKANTOOR FRANSEN WILLY

FRANSEN WILLY
Accountant 1125
Belastingconsulent
GSM 0475 / 79 68 59

Kantoor ANTWERPEN
Guldenberg 1/5
2009 Antwerpen
Tel. 03 333 74 56
ew.franzen@fransenwilly.be

Kantoor BRUXELLES
Emiel Van Rossumstraat 24 - 0201
2310 Rixensartel
Tel. 03 314 91 47
GSM 0475/79 68 59
Willy.franzen@fransenwilly.be

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- Uw boekhouding
- BTW-aangiften
- Belastingaangiften : Personenbelasting
Vennootschapsbelasting
- Fiscaal advies
- Bijstand fiscale controle
- Bedrijfseconomisch advies
- Oprichting van vennootschappen
- Sociaal statuut van zelfstandigen
- Begeleiding beginnende zelfstandigen
- Begeleiding startende ondernemers

LEYS
IJZERWERKEN

Veilingstraat 25 / Achtelsestraat 11 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 – GSM +32 497 68 09 74

Info@leysijzerwerken.be / www.leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

Tom De Bruyne

Optiek • Contactlenzen

Vrijheid 184 - 2320 Hoogstraten - T. 03 314 69 37
www.optiektomdebruyne.be

Voor leden van Natuurpunt:

- 10% op monturen
- 10% op glazen
- 10% op zonnebrillen

Keizersmantel - Den Rooy (W. Verschraegen)

Donkere Wapendrager - Meerle (M. Van Opstal)

Gespot in de Markvallei...

Geef je waarnemingen in op www.waarnemingen.be !

Zuidelijke Glanzenmaker (J. Vanderschans)

Ligusterpijlstaart - Mariaveld (E. Roelen)

Rups Elzenuil - Merksplas Kolonie (G. Brosens)

Porseleinzwam - Schootsenhoek (W. Verschraegen)

OPROEP

Leuke foto's van waarnemingen in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichts-rubriek!

Meer natuur voor iedereen

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

Enige tijd geleden publiceerden we onze verkiezingsmemorandum onder de titel “Meer natuur voor iedereen”. Dit kan je nog steeds nalezen op de website van Natuurpunt. In het kader daarvan stelden we aan alle politieke fracties in Hoogstraten, Rijkervorsel en Baarle-Hertog vijf pertinente vragen. Niet iedereen reageerde, maar van zij die daarvoor de tijd namen, vind je hier de antwoorden.

Is uw fractie bereid om uitsluitend inheems plantgoed te gebruiken voor het inrichten van de openbare ruimte?

Hoogstraten Leeft: Openbare ruimte natuurvriendelijk inrichten door gebruik van inheemse planten- en boomsoorten, voorzien van schuil- en nestplaatsen voor bijv. solitaire bijen en zangvogels. Promoten van het aanleggen en beheren van natuurvriendelijke en ecologische tuinen.

CD&V Hoogstraten: Een goede plantkeuze houdt rekening met standplaats, doelstelling (natuur, veiligheid,...), ziektebestendigheid, nut voor o.a. bijen,... Wij kiezen inheems plantgoed, maar rekening houdend met bovenstaande parameters, kan voor bepaalde aanplantingen niet inheems een betere keuze zijn.

N-VA Hoogstraten: Wij staan volledig achter het principe om de opdracht te geven om inheems plantgoed te gebruiken bij aanplantingen in de open ruimte. Wij wensen in de toekomst de natuurverenigingen nauwer te betrekken bij het groenbeleid. We willen bermen en groenzone's insecten-vriendelijker maken en ook onze inwoners stimuleren om hun tuinen bij-en insectenvriendelijker te maken.

Anders Hoogstraten: Onze fractie is zeker bereid om hiervoor te gaan. Het inrichten van de Openbare ruimte met streekeigen plantgoed heeft in onze ogen gigantisch veel voordelen, zowel naar kostprijs van aanschaf en onderhoud, als naar de voordelen voor de natuur en biodiversiteit zelf. Ons inheemse planten passen in het ecosysteem : de natuurlijke vormen zijn meestal bestand tegen mogelijke ziektes, maar huisvesten ook de belagers van deze plagen. En laat waar mogelijk de natuur zijn gang gaan : we denken hierbij aan wegbermen, maar ook kleine vergeten hoekjes in het dorp. Van parken is er in groot Hoogstraten niet echt veel sprake, maar een plantsoen met wilde bloemen : er is niets mooier!

N-VA Rijkervorsel: Ja. De afgelopen legislatuur hebben we o.a. volop ingezet op het vergroenen van de kern van onze gemeente, de aanplanting van bomen in straten na wegen-

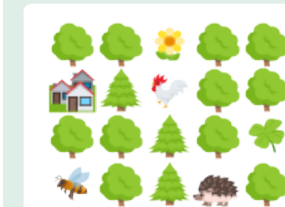
werken en de opstart van een geboortebos. Zo kwamen er op 6 jaar een 330 bomen bij in Rijkervorsel.

CD&V Rijkervorsel: Dit was in 2012 een programmapunt van CD&V. Sindsdien gebeuren de aanplantingen zoveel als mogelijk met inheems plantgoed. Zo werden heel wat bomen aangeplant langsheen nieuw aangelegde wegen. Ook de bomen van het geboortebos zijn inheems. Deze manier van werken willen we behouden.

Gemeentebelangen Rijkervorsel: Volledig akkoord

Forum+ Baarle Hertog: Ja zeker. In de ruilverkaveling Zondereigen hebben wij vele gevarieerde inheemse bomen en struiken geplant. Wij werken ook aan bij-vriendelijke beplanting. De definitie van ‘inheems’ moet echter langs de voormalige spoorlijn Bels Lijntje iets breder worden opgevat omdat door de aanvoer van grind en bielsen uit de Ardennen een of ander niet-Kempense plant hier al meer dan 150 jaar inheems is. Wij pleiten voor tolerantie tegenover onze monumentale niet-inheemse bomen.

**Beste politici,
ik stem voor meer
#natuurdichtbijmij**

Wil jij ook meer natuur in de buurt?
Post nu jouw emoji-landschap op
Facebook of Twitter.

Meer info op natuurdichtbijmij.be

Welke acties gaan jullie ondernemen om de open ruimte niet verder aan te snijden en de woonkernen in te breiden?

Hoogstraten Leeft: Nieuwe bouwgelegenheden door inbreiding van de dorpskern. De gemeentelijke milieuraad en GECORO volwaardig betrekken bij het implementeren en de periodieke evaluatie van de Vlaamse verordeningen op plaatselijk niveau.

CD&V Hoogstraten: Hoogstraten kent een sterke aantrekkingskracht omdat het er aangenaam wonen is. Hoogstraten kreeg in 2006 een centrumfunctie toegewezen en die willen we waarmaken. De inbreidingsgebieden in de centra van Minderhout en Hoogstraten worden vandaag op een kwaliteitsvolle manier ontwikkeld met extra aandacht voor woon-dichtheid, mobiliteit en een aantrekkelijke openbare ruimte met voldoende groenzones. Voor deze ontwikkelingen wordt m.a.w. ook vandaag geen ‘open ruimte’ aangesneden en dit zullen wij ook zo in de toekomst garanderen.

De ‘open ruimte’ in Hoogstraten wordt gekenmerkt door landbouw, natuur en bossen, elk met zijn specifieke noden en uitdagingen. Onderling respect en overleg is belangrijk om deze ruimte op een goede manier te organiseren. Daarom wensen we geen voorafnames in de ene of andere richting, maar wil CD&V wel een brug slaan in dit overleg, zowel in de ruilverkaveling als in de verdere verfijning van ons gemeentelijk structuurplan. (Nvdr: dit antwoord geldt ook al voor de volgende vraag)

N-VA Hoogstraten: Wij zijn al jaren voorstander, en dit blijkt ook wel uit ons gedrag, om in te breiden waar dit mogelijk is. (bv de verschillende nieuwe verkavelingen: de verkaveling Zuid-Oost-met ontsluiting langs de Lod. de Konincklaan, de Hooiopper, de ontwikkeling van Poeleinde in Wortel, Meerle ons dorp, enz...

Wij willen ook onze dorpskernen herinrichten en vergroenen. Ook bestaande bedrijventerreinen kunnen met enkele ingrepen ook groener worden. Deze groene stapstenen kunnen oases van rust vormen in een dichtbebouwd gebied.

Anders Hoogstraten: De door de Vlaamse Bouwmeester Leo Van Broek voorgestelde betonstop is het minste wat we moeten nastreven. Op de timing zouden we zelfs nog wat voorop durven en willen lopen. We moeten er echter wel op toezien dat de inbreiding niet nefast is voor ons Onroerend Erfgoed en dat de eigen “dorpsfeer” toch behouden blijft. Het lijkt ons dan ook ‘t best dat het bestuur hier de regie in eigen handen neemt en niet zomaar overlaat aan allerlei commerciële projectontwikkelaars. Dit kan door architectuurwedstrijden uit te schrijven voor nieuwe projecten waarbij tevens de natuurlijke groenvoorziening en ‘behoud van’ een belangrijke score heeft in het totaal beoordelingspakket.

N-VA Rijkervorsel: Het verder werken met het “richtlijnenhandboek met woonomgevingsplan”, is het belangrijkste instrument. Dit verdeelt Rijkervorsel duidelijk in zones en bepaalt wat daar kan. Net zoals de afgelopen zes jaar geven we de voorkeur aan inbreidingsprojecten binnen de kern.

CD&V Rijkervorsel: Onder impuls van onze partij werd een dichtheidsbeheersplan opgesteld. Dit plan bakt zones af en geeft duidelijkheid over wat er wel en niet kan wat bebouwing betreft. Ook stimuleert dit plan inbreiding. In de toekomst gebruiken we dit plan als basis voor de ruimtelijke ordening.

Gemeentebelangen Rijkervorsel: Het is niet de bedoeling om open ruimte aan te snijden in de nabije toekomst. Uit de woonbehoefte studie blijkt dat er nog voldoende ruimte ter beschikking is voor woningbouw. Verder verdient het de steun om inbreidingen te realiseren.

Forum+ Baarle Hertog: We zijn in het centrum van Baarle-Hertog en in het kerkdorp Zondereigen met inbreidingprojecten bezig. Het Structuurplan Vlaanderen regelt dat Zondereigen sowieso niet mag uitbreiden en door de bijzondere enclavesituatie zijn ook de uitbreidingsmogelijkheden in het centrum zeer beperkt. Als fractie hebben wij ons consequent voor het behoud van het buitengebied met natuur- en landbouwgebieden ingezet.

Is de fractie bereid om een RUP op te stellen waarbij de beekvalleien beschermd en versterkt worden als open en natuurlijk landschap waar er enkel plaats kan zijn voor natuur en grondgebonden landbouw?

HoogstratenLeeft: Werken aan het behoud van het open landschap in de vallei van de Mark en het Merkske en streef naar enkel grondgebonden landbouw in deze valleien. Een jaarlijks budget voor natuurvoorzieningen: 1 brood per inwoner per jaar.

CD&V Hoogstraten: zie antwoord op de vorige vraag

N-VA Hoogstraten: In de vorige 6 jaar hebben wij als N-VA Hoogstraten duidelijk laten zien dat er met respect dient omgegaan te worden met onze open ruimte, dat we een evenwicht willen zoeken tussen landbouw en natuur met respect voor beide partijen. In de ontwikkelingen rond Den Rooy hebben wij een oplossing geforceerd in een moeilijk dossier zodat natuurlandbouw de gevraagde subsidie ook effectief ontvangen heeft. We zullen zeker een gesprek aangaan met de buurgemeente Merksplas om te zien hoe zij dit onderwerp hebben aangepakt. Nadien zijn wij zeker bereid om in overleg met alle partijen en met respect voor de grondgebruikers tot een aanvaardbare oplossing te komen.

Anders Hoogstraten: De bescherming van onze beekvalleien is van cruciaal belang. Wij zijn helemaal niet tegen de landbouw, maar staan wel voor een andere, duurzamere en gezondere landbouw. Gezond, zowel voor de boer zijn portemonnee, als voor de natuur. Grondgebonden landbouw kan je dan ook alleen maar landbouw noemen, de rest is agro-industrie en hoort zeker niet thuis in de valleien! Een RUP, of op z'n minst GRUP moet er dus komen. Onze blauw-groene aders zijn daar veel te belangrijk voor!

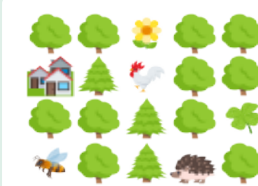
N-VA Rijkervorsel: In het kader van de ruilverkaveling die in voorbereiding is wordt veel aandacht besteed aan het beschermen en versterken van de beekvalleien. De open ruimte willen we maximaal vrijwaren in goede samenwerking tussen natuur, landbouw en recreatie. Indien nodig kan hierbij een RUP een nuttig instrument zijn.

CD&V Rijkervorsel: De beekvalleien van de Mark en de Kleine Mark krijgen veel aandacht in het plan van de ruilverkaveling. Dit plan stelt maatregelen voor i.f.v. de uitbouw van de natuur-, landbouw- en landschapsstructuur. Onze partij zet zich achter dit plan zodat het volgende legislatuur uitgewerkt kan worden.

Gemeentebelangen Rijkervorsel: Wij staan achter het idee van de ruilverkaveling. In voorliggend project is dit reeds mee opgenomen.

Forum+ Baarle Hertog: Door onze specifieke enclavesituatie is een RUP onnodig. In het centrum zijn geen beekvalleien en in Zondereigen is door het ruilverkavelingsplan alles

**Beste politici,
ik stem voor meer
#natuurdichtbijmij**

Wil jij ook meer natuur in de buurt?
Post nu jouw emoji-landschap op
Facebook of Twitter.

Meer info op natuurdichtbijmij.be

vrij goed vastgelegd. Beschermen van beekvalleien is zeker belangrijk. Wij werken consequent met Baarle-Nassau samen om het open karakter van ons gezamenlijk buitengebied in stand te houden. Als sterk toeristisch georiënteerde gemeente zijn we het met Nassau eens dat wij grootschalige projecten zoals golfbanen en vakantieparken in het buitengebied weren en natuur- en landbouwgebieden geen andere bestemming krijgen.

Is de fractie bereid om samen met Natuurpunt Markvallei en de lokale erfgoedverenigingen een sensibiliserings- en/of beschermingsactie op te zetten voor natuurlijk erfgoed in jouw gemeente en daar ook de nodige middelen voor te voorzien?

Hoogstraten Leeft: Een inventaris opmaken van het gemeentelijk onroerend natuurlijk erfgoed en deze gebruiken als toetsingskader voor het gemeentelijk beleid zoals bv. vergunningsaanvragen. Gespecialiseerde natuurverenigingen betrekken bij de uitvoering van het gemeentelijk natuurbeleid.

CD&V Hoogstraten: Wij hebben een traditie om ons natuurlijk erfgoed in de kijker te zetten en te beschermen. Wortel Kolonie: erkend stiltegebied en op weg naar Unesco Werelderfgoed, gezondheidsonderzoek Lindebomen Vrijheid, ... Overleg en samenwerking om een gezamenlijk doel te bereiken ziet CD&V steeds als ideaal vertrekpunt.

N-VA Hoogstraten: De aardbol waarop wij leven dient voor iedereen. Wij zijn zeker bereid om in functie van de bescherming en sensibilisering acties te ondersteunen die een positieve bijdrage kunnen leveren. Men mag nooit cultuur- en natuurgeschiedenis uit het oog verliezen wanneer het de toekomst mee vorm geeft. Dat gaat ook op voor de planning of vormgeving van onze open ruimte. Er moet plaats kunnen gemaakt worden voor nieuwe projecten, waaronder ook natuurlijk erfgoed moet vallen.

Anders Hoogstraten: Zoals jullie zelf al aangeven is Natuur BROODNODIG. Het lijkt ons dan ook evident om zeker eerst te zorgen voor een inventarisatie van dit onroerende natuurlijk erfgoed. Dat hiervoor de expertise te vinden is bij erfgoed- en natuurorganisaties staat als een paal boven water. Deze inventarisatie kan dan gebruikt worden als toetsingskader in geval van vergunningsaanvragen en dergelijke. Dat hier centen tegenover moeten staan? Ja, koken kost geld, maar als je't samen doet, is het goedkoper...

N-VA Rijkevorsel: Momenteel werken we in Rijkevorsel goed samen met Erfgoed Noorderkempen ter bescherming van het erfgoed. Hoe natuurlijk erfgoed hier in past zullen we moeten bekijken. Onze fractie is zich in elk geval bewust van het belang van natuurlijk erfgoed. Maar dit kan eventueel ook in samenwerking met private eigenaars.

CD&V Rijkevorsel: Rijkevorsel is door Vlaanderen erkend als onroerenderfgoedgemeente. In dat kader werd een intergemeentelijke adviesraad opgericht. Deze raad willen we blijven ondersteunen zodat ook natuurlijk erfgoed de plaats krijgt die het verdient.

Gemeentebelangen Rijkevorsel: Ondersteuning via sensibilisering is zeker verder te ondersteunen via bijv. het onderwijs; de middelen van de gemeente zijn schaars.

Forum+ Baarle Hertog: Als een van de kleinste gemeentes van Vlaanderen met nog geen 2700 inwoners zijn de middelen van Baarle-Hertog zeer beperkt. Een sensibiliserings- en/of beschermingsactie voor natuurlijk erfgoed is zeker een goede zaak. Dat kunnen wij als fractie ondersteunen.

Is de fractie bereid om een jaarlijks budget te voorzien ter ondersteuning voor de aankoop van natuurgebieden in uw gemeente (vb de prijs van een brood per inwoner)?

In Hoogstraten bestaat er reeds een reglement om de aankoop van natuurgebieden te ondersteunen. Natuurpunt stelt de bovenstaande vraag specifiek aan de fracties van Rijkevorsel en Baarle Hertog waar dergelijk reglement "nog" niet bestaat.

N-VA Rijkevorsel: We willen dit ad-hoc bekijken bij concrete vragen, indien er percelen te koop komen. Een eventuele subsidie mag niet concurrentievervalsend werken naar private eigenaars toe. We bestendigen wel de goede samenwerking met Natuurpunt en ANB voor de reeds bestaande natuurgebieden in Rijkevorsel.

CD&V Rijkevorsel: Een subsidiereglement opstellen zodat een bepaald percentage van de aankoopssom wordt betaald door de gemeente zien we niet zitten. Wel willen we bij concrete plannen, in overleg, middelen voorzien voor financiering, toegankelijk maken, We zijn bereid om dan daarvoor budget vrij te maken.

Gemeentebelangen Rijkevorsel: Jaarlijks is zeker niet de bedoeling en betaalbaar voor Rijkevorsel; als er een opportuniteit zich voordoet is dit zeker en vast te bestuderen om in overweging te nemen.

Forum+ Baarle Hertog: Aankoop van natuurgebieden is zinvol en als fractie staan we achter dit beleid. Het niveau van een heel brood van de warme bakker per inwoner is mogelijk te hoog gegrepen voor onze kleine gemeente maar dat de gemeente naar draagkracht iets doet, moet budgettair haalbaar zijn. Geen duur brood dus maar een broodje zit er in!

**Uw adviseur voor kredieten
& verzekeringen zowel voor
particulieren als KMO's**

bevoorrechte partner
van

Van Huffel Verzekerings NV
Vrijheid 74
2320 Hoogstraten

03/314.46.10
vanhuffel@dvv.be

www.van-huffel.be

**Doe de gratis
check-up
online**

FSMA:14593 A

**Lekker vers brood
en heerlijk gebak
van uw warme bakker**

Joost Muësen
Vrijheid 206
2320 Hoogstraten
Tel: 03/314 50 99

Woe. en do. Gesloten.

Ook broodautomaat.

Wow! Gratis bij 'n Bastard Large of Medium

Uw Tuin en Dier

**Laurijssen
Minderhout**

**OPTIEK
DOMINIEK**
Van Den Bosch

Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

+32 3 314 52 99

info@optiekdominie.be

WIJ KIJKEN VOORUIT

Adidas, Anne et Valentin, Binôche, Blac,
Carrera, Chanel, Céline, Dior, Dolce &
Gabbana, Etnia Barcelona, Face à Face, Götti,
Henau, Hoet Cabrio, Hoet Couture,
Hoffmann, Jimmy Choo, Kuboraum, Laurence
D'ARI, Lindberg, Marc Jacobs, Masunaga,
Miraflex, Moncler, Natan, Oakley, Odette
Lunettes, Orgreen, Prada, Ralph Lauren,
Ray-Ban, Red, Roberto Cavalli, Savile Row,
Serengeti, Tartine et Chocolat, Tavat, Tom
Ford, Very French Gangsters, Vingino, WEB.

Openingsuren: Maandag t/m vrijdag: 9u00 - 12u30 en 13u30 - 18u00 - Zaterdag 9u00 - 17u30 - Zondag Gesloten

ALTIJD OPEN OP WWW.OPTIEKDOMINIEK.BE

Stijn Leestmans in de kijker

Natuurpunt is een vrijwilligersvereniging. Zonder de belangeloze inzet van heel veel mensen staan we nergens. Met veel plezier zetten we daarom in ons tijdschrift mensen in de kijker die samen met ons het verschil maken voor de natuur.

Tekst: Drey Oomen

Deze keer zijn we op bezoek bij de verantwoordelijke van onze werkgroep beheer. Stijn Leestmans stuurt deze werkgroep aan en zet de lijnen uit.

Hoe ben je in de natuur verzeild geraakt?

Bij mij is natuur met de paplepel meegegeven. Begin jaren 80 verhuisden mijn ouders naar het domein Den Rooy, dat toen eigendom was van verzekeringsmaatschappij Mercator. Zij runden het congrescentrum. Na enkele jaren werd het tijd voor iets nieuws. Mijn vader (Jef) heeft in Den Rooy zijn eerste ervaring met beheerwerken opgedaan (hij plantte bos tussen het akkertje en de Heerlese loop aan) en wou dit professioneel gaan doen. Hij werd boswachter bij Waters en Bossen (het huidige Agentschap voor Natuur en Bos). Ik ging heel vaak mee met mijn vader tijdens de vakanties of als hij weekenddienst had, en kon zo veel over de natuur en de natuurgebieden leren.

Mijn eerste natuur (en levens) herinneringen dateren uit de tijd in Den Rooy. Hier zag ik mijn eerste zwarte specht (toen nog een zeldzaamheid), ging ik met Jan Spannen-

©Wim Verschraegen

burg jonge bosuilen ringen of ijshockey spelen met de familie op de vijver aan het kasteel. De aankoop van de bossen door Natuurpunt was voor mij een beetje terug thuis komen na 30 jaar.

En eigenlijk is Den Rooy ook deels thuis komen voor Natuurpunt. In Meerle is begin jaren '80 een kwantiteitsinjectie gebeurd van leden in de toenmalige Wielewaal. Mijn vader met o.a. de familie Brosens en Jack Govaerts (en ik vergeet misschien nog wel iemand) zijn toen allemaal zeer actief geworden en maakten snel deel uit van het bestuur. Vandaaruit is de Wielewaal verder gegroeid naar wat het vandaag is geworden.

Hoe komt het dat het bij jou is blijven hangen, terwijl bij heel wat jonge mensen de

bezieling er wat uitgaat?

Bij mijn broer bleef het niet hangen. Waarom het bij mij is blijven hangen? Geen idee, misschien moeten we daar genetisch onderzoek naar doen? Hoe kweek je een groene jongen (lacht).

Het zat er gewoon in. Bij mij is het vanaf mijn 12 jaar echt begonnen. Ik wilde zelf weten welke vogel er vloog en ben toen ook actief beginnen trek tellen met de opstart van de telpost aan De Hees. Dat wil zeggen dat ik dit jaar al aan mijn 27ste jaar trek tellen begin. (Iedereen is dit najaar weer welkom om eens mee te komen tellen of te kijken in de Castelreesche heide.)

En vanaf mijn 16de zijn daar ook planten, dagvlinders en libellen bij gekomen. Dus op het moment dat het voor velen stopt of mindert is het bij mij blijven doorgroeien en momenteel zit er nog geen sleet op.

“Trots op het beheerteam en de maandagploeg”

Wat vind jij de belangrijkste taak van Natuurpunt?

Is een moeilijke vind ik, want elk aspect binnen onze vereniging is belangrijk. Maar persoonlijk haal ik het meeste plezier uit natuur aankopen, beheren en het inventariseren van soorten en monitoren van natuurgebieden. Ook het beleidsaspect vind ik boeiend. Ik was blij verrast dat Natuurpunt een betonrapport had laten maken. En nu dat mijn eigen kinderen wat groter worden merk ik dat het educatief zeer belangrijk is voor hen.

Maar dit geldt evenzeer voor volwassenen. Onlangs kwamen vrienden langs en vroegen wat die

rare planten met die grote groene dingen die eraan hingen waren in mijn moestuin. Het waren courgettes. Dan weet je dat er nog veel werk aan de winkel is.

Wat vind je positief aan de werking van Natuurpunt Markvallei?

Het is misschien een cliché, maar eigenlijk zijn we goed bezig. We moeten alleen alert blijven dat we niet sneller groeien dan dat we aankunnen en dat we niet teveel hooi op onze vork nemen.

Maar ik ben toch wel heel trots op de werkgroep beheer met het beheerteam en de vrijwilligersploeg op maandag. We hebben op korte tijd onze beheeroppervlakte van 20 ha naar 110 ha gebracht. En met het wegvallen van Bart Hoeymans en daarna Edwin Groenendijk als verantwoordelijk

©Wim Verschraegen

VANBAVELROMMENS

BANK EN VERZEKERINGEN

VERZEKERINGEN ONAFHANKELIJK VERZEKERINGSMAKELAAR

KREDIETEN WOONKREDIET – AUTOFINANCIERING – DIVERSE DOELEN

DAGELIJKS BANKIEREN AXA BANK

SPAREN EN BELEGGEN

FIETSVERZEKERING

GEZIN – ZELFSTANDIGE - KMO

Meerdorp 21
2321 Meer
T 03 315 72 54
info@vanbavelrommens.be
Erkenning fsma 11590 AcB
Ondernemingsnr 0428.550.849

www.vanbavelrommens.be
www.fietsverzekerd.be

de bank / anders bekeken

ken van beheer, moesten we anders gaan werken. Het takenpakket werd te groot voor één vrijwilliger. De oprichting van het beheerteam waarbij verschillende mensen bepaalde taken op zich nemen is iets waar ik nog altijd trots op ben.

En natuurlijk de oprichting van de 'maandagploeg' waardoor we een grote groep enthousiaste werkkrachten hebben die het noodzakelijke beheer uitvoert. En zo werken we ondertussen in heel de afdeling, samen de taken verdelen om als groep te blijven groeien om de uitdagingen die op ons afkomen de baas te blijven.

Waar laten we kansen liggen?

Misschien raar om van mij te horen, maar op het gebied van educatie kunnen we nog stappen zetten. Met de oprichting van het kortebeentjespad in Den Rooy zetten we al een stap vooruit. Ook moeten we nog beter en duidelijker communiceren wat we doen rond beleid, maar makkelijk is dat niet omdat veel dossiers complex zijn.

Bossen hebben een belangrijke rol in onze maatschappij. Het verwachtingspatroon van de maatschappij strookt niet altijd met een goed beheer gericht op biodiversiteit.

Hoe kunnen we hier een mooi verhaal van maken voor zowel natuur als maatschappij?

Dit zal altijd een moeilijk evenwicht blijven. Je kan alleen maar proberen om goed uit te leggen waarom we bossen of bomen kappen, want we kappen bijna nooit inheemse loofboomsoorten. Maar mensen zien een boom (en niet de soort) en zien een bos (en niet de natuurwaarde (of juist het ontbreken ervan) van dat bos. Verder in dit Bietutje probeer ik dat wat beter uit te leggen.

©Wim Verschraegen

Wat is de grootste uitdaging naar de toekomst toe?

Onze ruimtelijke wanorde! Mensen beseffen het niet, maar onze ruimtelijke ordening wordt de grootste uitdaging voor Vlaanderen. Nu al verliezen we jobs doordat de files te lang worden en in de toekomst zal dat alleen maar erger worden. Maar ook voor Natuurpunt wordt onze ruimtelijke ordening een groot probleem. Kijk maar naar het recente betonrapport dat Natuurpunt heeft gemaakt voor Vlaanderen.

En in dat groen willen we biodiversiteitsdoelen halen die soms niet of moeilijk te combineren zijn met (alle vormen van) recreatie. Maar ook doordat alle vormen van bestemmingen in Vlaanderen door elkaar lopen zijn er geen uitbreidingsmogelijkheden of kunnen we de natuurdoelen niet halen omdat de randinvloeden te groot zijn. Bijvoorbeeld de talloze grondwaterwinningen waardoor grondwatertafels dalen en op termijn kan een kwelstroom daardoor gewoon ophouden. Voor de vallei van het Merkske kan dat een groot probleem worden - zeker voor de ondiepe kwelstromen.

Cursussen

Je bent nooit te ? om te leren

Er zijn geen redenen waarom je niet nog iets zou bijleren. En dat kan nu door onder andere volgende interessante cursussen die telkens plaatsvinden in Bezoekerscentrum De Klapekster. **Inschrijven voor deze cursussen doe je online** via de link die onderaan de cursus wordt weergegeven. Nadien volgt nog een mail met de uitnodiging tot betaling. Je inschrijving is definitief na overschrijving van het cursusgeld, met vermelding van de cursusnaam.

Basiscursus natuurfotografie

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei organiseert een basiscursus natuurfotografie. Tijdens deze cursus leren we spelen met diafragma, sluitertijd, ... om zo tot betere foto's te komen.

Veel aandacht zal gaan naar compositie en tips om de natuur mooi in beeld te brengen. Deze cursus bestaat uit 3 theorie- en 1 praktijkles en zal gegeven worden door Geert Brosens en Wim Verschraegen

Prijs: Leden Natuurpunt: € 32 Niet-leden: € 60

Woensdag 7 november	Theorie	19.30u - 22.00u
Woensdag 14 november	Theorie	19.30u - 22.00u
Zondag 18 november	Praktijk	09.00u - 12.00u
Woensdag 21 november	Theorie	19.30u - 22.00u

Inschrijven voor deze cursus doe je door een mailtje te sturen naar fotowerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be. Betalen doe je ter plekke op de eerste les.

Cursussen

Je bent nooit te ? om te leren

Amfibieën en reptielen

Salamanders zijn sexy! Kikkers zijn blaaskaken! En hagedissen houden van heet! Dit en nog veel meer kom je te weten op de cursus "Amfibieën en reptielen".

Hoewel Vlaanderen maar een kleine regio is en net iets te noordelijk ligt voor deze warmteminnaars, komen er toch een twintigtal soorten voor, die we graag aan u voorstellen.

We houden het daarbij niet bij een partijtje namen noemen, maar gaan telkens in op de boeiende en unieke levenswijze van deze dieren.

In 2 theorielessen en 2 excursies maak je kennis met onze inheemse amfibieën en reptielen.

Prijs: Leden Natuurpunt: € 32 Niet-leden: € 60

Woensdag 20 februari	Theorie	19.30u - 22.00u
Woensdag 27 februari	Theorie	19.30u - 22.00u

De excursies zullen plaatsvinden op 2 zaterdagen. De data worden nog bepaald afhankelijk van de weersomstandigheden in het voorjaar en in de zomer (paddenoverzet, fuikeninventarisatie, adderexcursie).

Inschrijven voor deze cursus doe je online via <https://www.natuurpunt.be/agenda/cursus-amfibie%C3%ABn-en-reptielen-30945> of de QR code.

Beheer in de bossen

Den Rooy en Smisselbergen

Natuurpunt Markvallei heeft momenteel 77 ha bos in eigendom in Meerle, 42 ha in Den Rooy en 35 ha in Smisselbergen. Beide gebieden worden gescheiden door de weg Lage Rooy. Ondanks dat ze vlak bij elkaar liggen zijn beide toch duidelijk verschillend van elkaar, wat zich ook vertaalt in een ander beheer. Tijd om dat eens wat te verduidelijken

Tekst: Stijn Leestmans

Nadat de oerbossen tijdens de vroege middeleeuwen zijn gekapt, is de Kempen veranderd in een heidelandschap. Een deel is bedolven onder beton, een ander deel is omgezet in intensieve landbouw en de rest is omgezet in bos.

Den Rooy is een kasteelbos, dit wil zeggen veel grote beuken (zowel rode als groene) en veel kleine stukjes bos die apart zijn opgeplant. Hierdoor heb je veel diversiteit in soorten, waarvan de meeste uitheems zijn. Bij de aankoop was 16 ha van het bos volledig overgroeid met rododendron. Deze soort hebben we in 2016 al volledig laten verwijderen. Dit deel van het bos is volledig aangelegd door de familie Voortman 150 jaar geleden.

Juist ten noorden van de Heerlense loop is er een elzenbroekbos met nog opgeplante Canada populier ertussen. Ten zuiden van de beek maakt het kasteelbos plaats voor een meer natuurlijk type bos.

Het hoofdbestanddeel zijn aangeplante grove dennen, maar door de jaren heen zijn er inheemse bomen en struiken ingekomen zoals zomereik, berk, spork en lijsterbes. De ondergroei bestaat uit pijpenstrootje, bochtige smele, brede stekelvaren en hier en daar struikhei. En dit type van bos vind je ook terug aan de zuidkant van de Lage Rooy.

Meer zuidelijker komt er ook meer variatie in met stukken aangeplante Amerikaanse eik, beuk, Douglas spar en Corsicaanse den. Er komt ook een stuk met rododendron voor. We komen dicht bij de invloed van dat ander 'kasteel' het Heerlens Hof.

Buiten het kasteelbos in het noorden van Den Rooy zal de rest van de bossen op lange termijn evolueren naar eiken-berkenbossen gecombineerd met oud structuurrijk grove dennenbos.

Dunning grove den

Dit najaar zal er gestart worden met het uitvoeren van een dunning van grove den langs de Lage Rooy, zowel in Den Rooy als in Smisselbergen.

Deze grove dennen zijn destijds aangeplant als stuthout voor de mijnbouw. Dennenhout kraakt vooraleer het breekt en op die manier wisten de mijnwerkers wanneer ze moesten vluchten. Door de bossen te dunnen wordt het naalddhout geleidelijk omgezet naar loofhout. Bij dunning wordt er maximaal 30% van de bomen gekapt. Hierdoor kunnen de toekomstbomen ten volle groeien en krijgt de natuurlijke verjonging van zomereik, spork, wilde lijsterbes en berk alle kansen.

We plaatsen infoborden zodra de werkzaamheden starten.

Exoten

De rododendron (rhódon = Oudgrieks voor roos + déndron = boom) is in oorsprong afkomstig uit Klein-Azië en wordt ook de Pontische rododendron (Rhododendron ponticum) genoemd. Omwille van zijn groenblijvende karakter en het esthetische uiterlijk tijdens de bloeiperiode werd de Pontische rododendron vaak aangeplant in bossen en parken in West-Europa. De soort kan zich handhaven in een grote diversiteit aan habitats maar vooral in zure bossen (eikenbos & naalddhout-aanplanten zoals hier dus) vormt de soort een probleem en kan ze de ondergroei volledig gaan domineren waardoor de natuurlijke bosvegetatie volledig wordt verdrongen.

Doordat rododendron een permanent bladerdek vormt wordt ook de kieming van boomsoorten sterk beperkt waardoor geen natuurlijke bosverjonging optreedt. De soort is ook gastheer voor bepaalde schimmelmziektes die inheemse soorten zoals eiken en beuk kunnen aantasten. Daarnaast zijn alle delen van de plant giftig, zelfs de nectar en dus ook honing die afkomstig is van rododendron en kan zelfs hartstoornissen en bewusteloosheid veroorzaken!

De biodiversiteit van dit gebied wordt dus bedreigd door de invasieve exoot die de rododendron is. Uit onderzoek in het buitenland blijkt dat vogelpopulaties en insecten sterk achteruitgaan op plaatsen waar veel rododendron groeit.

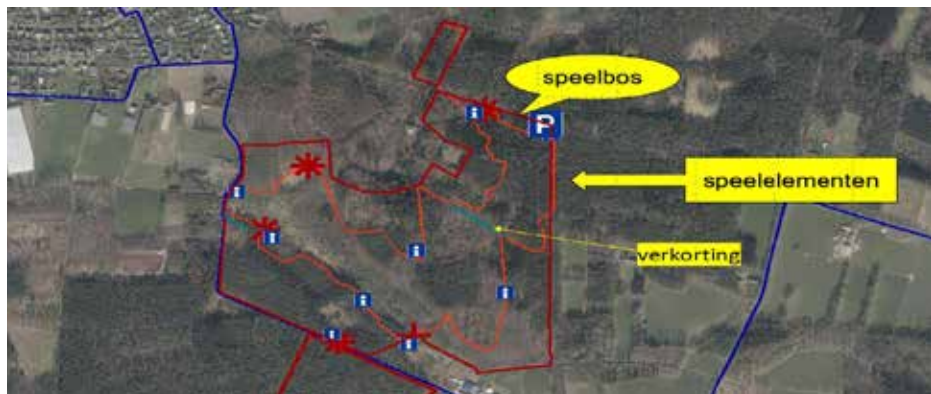
Amerikaanse Eik is een andere invasieve exoot. Je herkent deze boom het makkelijkste in de herfst, wanneer zijn bladeren rood kleuren. Door zijn grote kroon heeft de boom de neiging om andere boomsoorten te verdringen. Amerikaanse eik wordt veel minder oud dan inheemse zomereik

en verliest al snel takken, hierdoor ontstaan holtes in bomen waar oa vleermuizen gebruik van maken. Het beheerteam heeft beslist om de grootste en oudste bomen te behouden omdat deze de meeste gaten hebben en dus het interessante zijn voor vleermuizen en andere dieren.

Andere invasieve exoten in de bossen zijn Amerikaanse vogelkers en reuzenbalsemien. Het beheerteam zal blijven inzetten op het verwijderen van exoten.

Stikstofdepositie

Wanneer een stof vanuit de lucht in een gebied neerkomt spreken we van depositie. Depositie van stoffen als stikstofoxiden (NOx), zwaveldioxide (SO2) en ammonium (NH4) geeft aanleiding tot verzuring en vermessing. Om aan te duiden hoeveel depositie in een bepaald ecosysteem (= bv. eiken – berkenbos) toelaatbaar is, wordt de term 'kritische last' gebruikt. Dit is het maximale depositieniveau waarop op lange termijn geen schadelijke effecten optreden. Door de huidige depositie te vergelijken met de kritische last, kan worden bepaald of maatregelen nodig zijn om de depositie terug te dringen.

Depositie is niet voor elk ecosysteem gelijk. Zo is de depositie in Vlaamse bossen 1,5 tot 3 keer hoger dan op nabijgelegen plaatsen. De hogere ruwheid van het kroonendak zorgt voor betere uitwisseling met de atmosfeer. Bovendien is er een verschil tussen loofbos en naaldbos. Het filterend vermogen van naaldbomen is groter dankzij de vele fijne naalden en het feit dat ze ook in de winter groen blijven. Daarbij komt dat naaldbossen vaak voorkomen op arme zandgronden, het bodemtype waarop ook veel intensieve veehouderijen (belangrijke uitstoot van ammonium) gevestigd zijn, en dat ze dus gelegen zijn in regio's waar de uitstoot van schadelijke stoffen hoger is.

In Vlaanderen is de Noorderkempen zo een regio waar de stikstofdepositie hoog is. De gemeente Hoogstraten heeft de hoogste uitstoot van stikstof van Vlaanderen. Dit wil zeggen dat de bossen in Meerle kampen met een te hoge stikstofdepositie.

Gezien naaldbomen meer depositie opvangen dan loofbomen is dit de reden dat we naaldbomen kappen en vervangen door inheemse loofbomen of een ander waardevol biotoop zoals vb heide.

Toegankelijkheid voor kinderen

In april volgend jaar zal in Den Rooy het korte-beentjes-pad opengaan. dit pad is speciaal gericht voor (kleine) kinderen, zo zal het pad, dat ongeveer 1,5 km lang is, volledig buggy toegankelijk zijn. Op dit traject zullen in natuurlijke materialen speelmogelijkheden aangeboden worden gericht naar kinderen.

We gaan dit in fases realiseren zodat er steeds nieuwe dingen te ontdekken zijn. Het korte-beentjes-pad zal een aparte bewegwijzering krijgen en er zullen ook nestkastjes opgehangen worden die toegankelijk zijn voor de kinderen. En wie goed kijkt vind misschien wel ergens een kabouterhuisje!

We willen ook nogmaals duidelijk maken dat honden aan de leiband moeten in onze natuurgebieden en dus ook in Den Rooy! Er zullen bij de toegangen tot het gebied bijkomende informatieborden geplaatst worden om dit nog beter duidelijk te maken.

Ook zal volgend jaar Smisselbergen ontsloten worden voor de zachte recreant. We zijn de juiste route en toegankelijkheids-reglement nog aan het bekijken.

Beheerplan

In mei 2016 is het beheerplan ingediend om bijkomende gronden te laten erkennen door de Vlaamse overheid. Het gaat over een aantal ha in de Halsche Beemden en de Aschputten en het gebied Den Rooy. Als een natuurgebied erkend is staan daar niet alleen beheersubsidies tegenover maar ook de mogelijkheid om een aantal inrichtingsmaatregelen uit te kunnen voeren en een lagere administratieve last. Tot op heden hebben we nog geen nieuws ontvangen van Minister Schauvliege omtrent de goedkeuring van het beheerplan.

Dankzij de grote vrijwilligersploeg van Natuurpunt kunnen we veel werken, zoals onder toegankelijkheid beschreven alsook verwijderen van exoten uit voeren. Maar het spreekt voor zich dat als de vrijwilligersploeg meer werk krijgt of de groep kleiner wordt dat zonder bijkomende financiële middelen dit een negatieve invloed zal hebben op het beheer en toegankelijkheid van onze natuurgebieden.

En dit doel maken we elke dag waar, ook de volgende decennia.

Activiteiten

Herinnering - 3 oktober 19.30u - Cursus fotografie ; Oei veel knopjes

Herinnering - 4 oktober 19.30u - Cursus Natuurgids - Les Planten 1

ZONDAAG 7 OKTOBER

WEEK VAN HET BOS - WANDELING DEN ROOY

Natuurpunt Markvallei organiseert op 7 oktober een gegidste wandeling in natuurgebied Den Rooy in Meerle. De natuurgids focust op het bos. In de herfst is het heerlijk toeven in Den Rooy. De majestueuze bomen tonen een bijzonder gevarieerd kleurenpalet. Het bos ruikt ook anders, overall staan paddenstoelen en je merkt aan alles dat het bos zich stilaan voorbereidt op de komende winter.

Deze tijd van het jaar is ideaal om tot rust te komen tijdens deze prachtige herfstwandeling. Natuurpunt Markvallei verwacht de wandelaars om 9 uur op de parking van natuurgebied Den Rooy in Meerle (Ulicotenseweg).

Vertrek: 9.00u Parking van Natuurgebied Den Rooy, Ulicotenseweg, 2328 Meerle

Info: gidsenwerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

Herinnering - 10 oktober 19.30u - Cursus fotografie ; Oei veel knopjes

Herinnering - 13 oktober 09.00u - Excursie Natuurgids : Bos

ZONDAAG 14 OKTOBER: FOTO-EXCURSIE BOLKSE BEEK

Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 14 oktober een foto-excursie in natuurgebied De Bolkse Beek in Rijkevorsel. Deelnemers verzamelen om 9 uur aan café Bolks Heike. De foto-uitstappen zijn telkens bedoeld om de deelnemers de kans te bieden van mekaar te leren. De leden van de fotowerkgroep zoeken in het natuurgebied naar mooie foto-objecten en proberen deze op een zo goed en zo mooi mogelijke manier in beeld te brengen. Uiteraard breng je best je fototoestel mee. Deelnemen is in ieder geval gratis.

Bijeenkomst: 09.00u aan café Bolks Heike

Info : fotowerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

Activiteiten

Herinnering - 17 oktober 19.30u - Cursus fotografie ; Oei veel knopjes

Herinnering - 18 oktober 19.30u - Cursus Natuurgids - Les Planten 2

Lezing - Vrijdag 19 oktober 20.00u - Toon Horsten

Herinnering - 20 oktober 09.00u - Excursie Natuurgids : Heide

ZONDAAG 21 OKTOBER: HERFSTFOTOGRAFIE VOOR JONGEREN

Natuurpunt Markvallei organiseert opnieuw een cursusdag natuurfotografie voor jongeren. Ben jij tussen de 6 en 16 jaar en wil je leren fotograferen in de natuur? Samen met een natuurfotograaf ga je het bos in en krijg je tips en tricks.

Deze keer gaan we ons focussen op de herfst, met zijn prachtige kleuren, laag hangende mist, leuke paddenstoelen en wie weet wat kruist er nog ons pad? Ben je in het bezit van een eigen camera neem deze dan zeker mee! Deelname is gratis.

Bijeenkomst: 09.00u aan parking Natuurgebied Den Rooy, Ulicotenseweg, 2328 Meerle

Info: fotowerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

ZONDAAG 21 OKTOBER: KOLONIEWANDELING

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur.

Zondag 21 oktober staat een natuurgids van Natuurpunt Markvallei klaar om een groep mee op sleeptouw te nemen. Deelnemen is gratis.

Vertrek: 14.00u in het bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Herinnering - 24 oktober 19.30u - Cursus fotografie ; Oei veel knopjes

Activiteiten

Herinnering - 25 oktober 19.30u - Cursus Natuurgids - Les Dieren

Lezing - Vrijdag 2 november 20.00u - Biologisch - dynamisch imkeren

ZONDAG 4 NOVEMBER: THEMAWANDELING: HEKSENBEZEMS EN WITTE WIEVEN - TUMULI IN BAARLE

© Wim Verschraegen

Natuurpunt Markvallei organiseert een wandeling met Antoon van Tuyl. Hij neemt ons mee om te gaan wandelen in Alphen (Nederland). Dit dorp en de omgeving ervan hebben een rijke geschiedenis die zeer ver terug gaat . Ook bestaan er nog oude tot zeer oude sagen over gebeurtenissen die misschien wel echt plaats gevonden hebben . Tijdens de wandeling door een gevarieerd en bosrijk

landschap , zullen we stilstaan bij een grafheuvel , ontmoeten we welwillende en boosaardige kabouters , horen we van heksen en dansende katten en het moet al gek gaan wil ook de duivel zelf niet tevoorschijn komen Wees gerust , de wandeling gaat door op klaarlichte dag !!

Bijeenkomst: 09.00u aan parkeerterrein , Loswal , Baarle-Hertog

Info: gidsenwerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

VRIJDAG 4 NOVEMBER

KLIMAATWANDELING VOOR HET GEZIN

Natuurpunt Markvallei en de Gezinsbond Hoogstraten organiseren op 4 november een gezinswandeling in het natuurgebied Den Rooy in Meerle. We zien ons klimaat veranderen. Vooral in het Zuiden, maar ook bij ons raken het weer en de natuur ontregeld. Bovendien weten we dat onze manier van energie gebruiken, en de broeikasgassen die we daarmee de lucht in blazen, de reden is voor de klimaatverandering.

De klimaatverandering stoppen is dan ook een van de belangrijkste uitdagingen waar onze maatschappij voor staat.

Het goede nieuws is dat we ook alle middelen hebben om de uitdaging aan te pakken. En daar staan we tijdens deze wandeling even bij stil. De gids laat je ook zien hoe de klimaatverandering ingrijpt in de natuur en in onze eigen omgeving. Deelnemers schrijven zich verplicht in via de website van Natuurpunt Markvallei.

Vertrek: 13.30u Parking van Natuurgebied Den Rooy

Info: marcel.Verschuieren2@telenet.be

Inschrijven: via de website

Activiteiten

Herinnering - 7 november 19.30u - Cursus Natuurfotografie

Herinnering - 9 november 09.00u - Excursie Natuurgids : Paddestoelen

Herinnering - 14 november 19.30u - Cursus Natuurfotografie

Herinnering - 15 november 19.30u - Cursus Natuurgids - werkmoment

Lezing - Vrijdag 16 november 20.00u - Roemenië

Herinnering - 18 november 09.00u - Cursus Natuurfotografie - excursie

ZONDAG 18 NOVEMBER: KOLONIEWANDELING

Elke derde zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gratis gegidste wandeling in Wortel Kolonie. Op deze manier wil de natuurvereniging geïnteresseerden kennis laten maken met de rijke geschiedenis van het beschermde landschap en met de hier volop aanwezige natuur. Zondag 18 november staat een natuurgids van Natuurpunt Markvallei klaar om een groep mee op sleeptouw te nemen. Deelnemen is gratis.

Vertrek: 14.00u in het bezoekerscentrum De Klapkester (Kolonie 41 in Wortel)

Herinnering - 21 november 19.30u - Cursus Natuurfotografie

Herinnering - 22 november 19.30u - Cursus Natuurgids - habitats

Activiteiten

VRIJDAG 23 NOVEMBER: FOTO-CAFÉ : MIST

Natuurpunt Markvallei organiseert op vrijdag 23 november een fotocafé met als thema "mist".

Tijdens de fotocafés ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom. Je brengt enkel door je zelf genomen foto's mee. Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, composities, ...

Het thema is deze keer 'mist'. Vijf foto's over dit thema en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of meegebracht op een stick.

Bijeenkomst: 20.00u in BC De Klapekster
Info: fotowerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

© Geert Brosens

ZONDAAG 25 NOVEMBER: TRAP EN STAP LANGS NATUURGEBIEDEN

Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 25 november opnieuw een "Trap en Stap". Het is de bedoeling dat we met een groep mensen, geboeid door de natuur, een verkenningsstocht maken in onze regio. Het reisdoel is even onbekend als het belangrijk is. Het gaat er om dat we met open blik proberen zoveel mogelijk natuur waar te nemen.

© Wim Verschraegen

De groep verplaatst zich met de fiets en zal op verschillende plaatsen (even onbekend als de bestemming) halt houden om er de natuur te bestuderen. We eindigen rond het middaguur en keren tegen dan terug naar de vertrekplaats. We raden aan verrekijkers en eventueel ook wat natuurgidsen mee te nemen.

Bijeenkomst: 09.00u aan de kerk van Meerle
Info: jee.van.loock@gmail.com

Activiteiten

DINSDAG 27 NOVEMBER - WORKSHOP VELT GEZOND KOKEN MET KRUIDEN EN GROENTEN

Natuurpunt Markvallei organiseert samen met Velt Noorderkempem een workshop in Bezoekerscentrum De Klapekster op dinsdag 27 november om 19.30 uur. Het thema is "gezond koken met kruiden en groenten". Hoe gezond zijn kolen en pompoen? Wat kan je er zoal mee doen? Met honing, kaneel en kokosmeel maak je lekker gebak, maar suiker niet te veel. Vijgen en citroen daar kan je veel mee doen. Bieke Roovers is herboriste en

spreekt vanuit haar ervaringen in eigen moes- en kruidentuin maar in deze workshop verkennen we ook kruiden uit andere culturen.

Inschrijven (verplicht): info.noorderkempem@velt.be

Maximum 16 deelnemers

Info: Ann Aertsens 03 313 01 33

Prijs: 4 euro (leden Velt en Natuurpunt) en 8 euro (niet-leden)

Herinnering - 29 november 19.30u - Cursus Natuurgids - methodiek

Lezing - Vrijdag 30 november 20.00u - Ann Coppens : Natuurfotografie

ZONDAAG 2 DECEMBER: THEMAWANDELING: RONDJE ZONDEREIGEN

Zondereigen behoort tot de gemeente Baarle-Hertog dat buiten Zondereigen voornamelijk bestaat uit Belgische enclaves binnen Nederlands grondgebied. Zondereigen is een schoolvoorbeeld van een plattelandsdorp zoals je dat in de Kempen ziet. Een deel van de grenzen is bepaald door de Noordermark, een rivier die uiteindelijk uitmondt in de Mark. Het dorp ligt tussen twee riviertjes, het Merkske in het noorden en de Noordermark in het zuiden. Dat betekent ook dat er in de onmiddellijke omgeving heel wat natuurpareltjes liggen. De gids opteert voor een rondje van 7 km langs wandelpaden die in 2017 ontstaan zijn door de ruilverkaveling.

Bijeenkomst: 13.00u aan Kerk Zondereigen, Zondereigen 19, Baarle-Hertog

Info: gidsenwerkgroep@natuurpuntmarkvallei.be

Herinnering - 8 december 09.00u - Excursie Natuurgids : Watervogels

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!

Paul van Huffel
Helend Medium

Carolinestraat 11
2322 Minderhout
Tel. : 0475/66.92.77 Paul
Email : info@love2heal.be

Activiteiten

ZATERDAG 8 DECEMBER: SPELLETJESAVOND

Game of Thrones, The Hunger games, computergames, gaming on line... misschien allemaal wel leuk voor een koude winteravond... maar er zijn ook andere leuke manieren om de donkere winteravonden gezellig in vriendenkring door te brengen. Kruip uit je luie zetel en kom naar onze gezelschapsspelavond in de Klapekster! Jong of oud, Rikken of Schaken, Monopoly of Risk, winnen of verliezen, ...maakt allemaal niet uit ... zolang we er met z'n allen plezier en leute aan beleven.

Bijeenkomst: 20.00u in het bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Herinnering -13 december 19.30u - Cursus Natuurgids - ecologie

Lezing - Vrijdag 14 december 20.00u - Gran Paradiso / Slovenië

ZONDAAG 16 DECEMBER: FOTO - EXCURSIE WESTKAPELLE (ZEELAND)

We starten in Dishoek met afwisseling van bos, duin, strand en polder en gaan nadien fotograferen in o.a. Westkapelle (westelijk deel v.h. eiland Walcheren tussen de Ooster- en Westerschelde). De uitgestrekte stranden van Zoutelande - Westkapelle - Domburg - Oostkapelle alsook de duingebieden, slikken en rietkragen leveren mooie plaatjes. Afhankelijk van het weer, de inspiratie, de fauna en flora en het licht zien we wel waar de natuur ons meeneemt op dit mooie stukje van het eiland. We zijn terug in Hoogstraten rond 18u. Warme en winddichte (regen)kledij + stevige wandelschoenen zijn aan te raden. Picnic meenemen kan of lunch ter plaatse met de groep.

Bijeenkomst: 08.00u aan de carpoolparking van de Loenhout - E19 afrit 2
Info: bruno.vande.wiele@telenet.be - 0478 64 16 29

ZONDAAG 16 DECEMBER: KOLONIEWANDELING

Natuurpunt Markvallei organiseert elke derde zondag van de maand een wandeling in Wortel Kolonie . Wortel Kolonie is een prachtig natuurgebied met een bewogen geschiedenis. Een ervaren gids leidt u met oog voor natuur en erfgoed door Wortel Kolonie. Deelnemen is gratis.

Vertrek: 14.00u in het bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

SELEXION[®]

LAURYSSSEN

Minderhoutdorp 29c - 2322 Hoogstraten
03/340.25.40 - www.selexionhoogstraten.be

KNIKMOPS.eu

Fabrikant Gebr. Geens NV
Hoogstraten (B)

03.314.79.30

info@knikmops.be

FIETSBIJSTAND

Dit is een verzekeringsproduct
van AGA International SA,
Belgian Branch.

Daarom staan
wij 24u/24,
7d/7 klaar
om je te helpen.

Zowel in het stadscentrum
als op het platteland.

Van Huffel verzekeringen NV

FSMA 14593 - RPR TURNHOUT 0430.700.190

Vrijheid 74 • 2320 HOOGSTRATEN

03/314.46.10 • Vanhuffel@dvv.be

Openingsuren

Ma, Di : 09.00u • 12.30u en 13.30u • 17.00u, Wo : 09.00u • 12.30u

Do : 09.00u • 12.30u en 14.30u • 20.00u, Vr : 09.00u • 12.30u en 13.30u • 16.00u

GRATIS
FIETSPOMP
voor de eerste
1000*

Raadpleeg de voorwaarden van de verzekeringspolis (de vrijstelling of franchise, gedekte goederen, limieten van de dekking, contactgegevens van de klachtendienst, ...) bij je kantoor of op www.dvv.be/fietsbijstand/voorwaarden. De algemene en bijzondere bepalingen hebben voorrang op de commerciële brochures. Het verzekeringscontract is onderworpen aan het Belgisch recht en heeft een duurtijd van 1 jaar en is stilzwijgend verlengbaar.

* Aanbod geldig voor de eerste 1000 mensen die in 2016 een DVV fietsbijstand afsluiten.

DVV
Raad op mensenmaat

DVV is een merk- en handelsnaam van Balois NV. Baloische verzekeringsonderneming toegelaten onder het nummer 01307-
RPR Brussel BTW BE 0405.764.064 - Galilleelaan 6, 1200 Brussel - NL 0272016

Overzicht lezingen

LEZINGEN 2018 - 2019

Naar goede gewoonte organiseren we ook dit winterseizoen een aantal boeiende lezingen. Alle lezingen vinden plaats in De Klapekster, en zijn gratis bij te wonen, tenzij anders vermeld.

Bijeenkomst: 20.00 u. Klapekster, Kolonie 41, Wortel

Info: 03 383 02 08
bc.deklapekster@natuurpunt.be

VRIJDAG 19 OKTOBER 2018: DE PATER EN DE FILOSOOF **TOON HORSTEN**

De Wortelse auteur Toon Horsten spreekt vanavond over zijn boek "De pater en de filosoof". Toon is een begenadigd schrijver. Hij schrijft over literatuur voor De Standaard en Knack, en publiceerde eerder ook in De Morgen, Le Soir en Gazet van Antwerpen. Daarnaast is hij directeur van het Strip Turnhout-festival en hoofdredacteur van de Stripgids.

Hij richtte de kijkers op zich door het schrijven van het boek "Landlopers", over het leven in de Belgische kolonies Wortel en Merksplas. Zijn nieuwste boek "De pater en de filosoof" kreeg overal goede kritieken. Hoog tijd om de schrijver terug naar Wortel te halen om het verhaal uit zijn eigen mond te mogen optekenen.

"Met gevaar voor eigen leven smokkelde de jonge franciscaan Herman Leo Van Breda de handschriften van filosoof Edmund Husserl uit nazi-Duitsland: 40.000 bladzijden, 100 kilo manuscript, drie hutkoffers. Schrijver en journalist Toon Horsten kwam het verhaal op het spoor in zijn familiearchieven en schreef het neer in zijn boek. De filosofische wereld is Van Breda veel dank verschuldigd."

LET OP Natuurpuntleden mogen de voordracht gratis bijwonen, aan niet-leden vragen we 5 euro inkom.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 2 NOVEMBER 2018: HONINGBIJEN IN EEN AGRARISCH LANDSCHAP **JOS WILLEMSE**

Jos Willemse werkt sinds 2010 fulltime als imker bij Food Coöp Odin. Odin is coöperatie met een groothandel met 20 eigen biologische winkels, een biodynamische boerderij en een imkerij in Nederland.

Zijn taak is het om er o.a. voor te zorgen dat bij de biologische boerenbedrijven waar Odin producten koopt bijenvolken worden geplaatst, op biodynamische wijze worden verzorgd en ze goed kunnen gedijen. Hierbij betreft hij zowel de boeren als ook de leden van de Food Coöp Odin en legt graag uit wat het belang van het aanwezig (kunnen) zijn van insecten, waaronder bijen, is op het agrarische bedrijf.

Hij zal deze avond vertellen over zijn werk als imker bij de Food Coöp Odin. Ook zal hij in gaan op de verschillende visies die er zoal leven rondom het verzorgen van bijen en waarom hij de keuzes maakt zoals hij die maakt als bijenhoeder. Graag neemt hij je mee op de magische reis die de Imme, het bijenvolk, ieder jaar weer maakt. En die toch steeds weer nieuw is. Hierbij zal hij de vele uitdagingen waaraan de landbouw en onze natuur voor staat niet ontwijken.

LET OP Natuurpuntleden mogen de voordracht gratis bijwonen, aan niet-leden vragen we 3 euro inkom.

VRIJDAG 16 NOVEMBER 2018: WEG VAN ROEMENIE **ERIK VERVOORT EN NADINE STERKENS**

Weg van Romania ... Vier vrienden .. Twee (gelukkig) 4 wiel aangedreven voertuigen. Een prachtig groen land waar we weg van zijn, waar de weg dikwijls weg was en waarvan we wel begrijpen dat sommige Roemenen daar weg willen ... Een goed recept voor een avondje dia's en verhalen.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 30 NOVEMBER 2018: MIJN VISIE OVER NATUURFOTOGRAFIE ANN COPPENS

Ann geeft graag toelichting bij haar eigen visie op natuurfotografie (landschaps- en wildlife fotografie): wat maakt het ene landschap interessanter dan het andere? Wat is het belang van licht, lijnen en structuren? Hoe leg je een ziel, passie in een foto?

© www.anncoppens.be

Ann Coppens is als beroepsfotograaf aangesloten bij de Nationale Vereniging van Beroepsfotografen en bij Studio vzw. Ze is tevens ook lesgever fotobewerking van RAW-beelden en Photoshop. Daarnaast is ze actief als reisleader van natuurfotografiereizen bij 'De wereldzien' bvba. Graag vertelt ze over haar ervaringen door lezingen te geven in diverse clubs en scholen.

Je kan al een sneak-preview vinden op haar website www.anncoppens.be of op www.dewereldzien.be

LET OP Natuurpuntleden mogen de voordracht gratis bijwonen, aan niet-leden vragen we 3 euro inkom.

VRIJDAG 14 DECEMBER 2018 (DEEL 1): GRAN PARADISO - NATUURPARADIJS IN DE ITALIAANSE ALPEN BART EN KAROLIEN

© Bart & Karolien

Bart en Karolien trokken dit jaar met hun twee jongste zonen richting het noorden van Italië waarbij ze elk een ander doel voor ogen hadden: lammergier, steenbokken, edelweis en nog eens boven de 3000m een topke doen.

Alle verwachtingen werden ruimschoots ingelost. Met hun foto's willen ze jullie overtuigen dat het natuurparadijs van de Alpen wel degelijk in Gran Paradiso te vinden is.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 14 DECEMBER 2018 (DEEL 2): SLOVENIË WIM & INGRID

© Wim en Ingrid

Als je met de camper naar Slovenië trekt, kan je onmogelijk onderweg Oostenrijk negeren. Een familiereis doorheen de Alpen, langs bloemrijke weilanden, klaterende beekjes en indrukwekkende grotten in Slovenië.

Een verhaal over nostalgie naar de kindertijd en hoe kinderen nu de tijd van hun leven hebben in een wereld die toch enkele jaren achter loopt op de onze. En had je nog nooit van een grottenolm gehoord? Dan doe je het vanavond...

VRIJDAG 18 JANUARI 2019: OMAN EN ETHIOPIË JAN MEYERS

Vanavond neemt Jan ons naar jaarlijkse gewoonte weer op sleeptouw door een voor velen onbekend gebied.

Met de jeep door het Oosten van Oman. Oman, officieel het Sultanaat Oman, is een sultanaat in West-Azië, aan de zuidoostkust van het Arabische Schiereiland. Het grenst aan de Verenigde Arabische Emiraten, Saoedi-Arabië en Jemen.

© Jan Meyers

Een beetje van alles: shoppen in de hoofdstad Muscat, rondtrekken in grillige gebergten, cruisen in de zandwoestijn, verkoeling zoeken in wadi's en genieten van de volle maan en zonsondergang aan de kust.

Gevolgd door een korte impressie van een nieuwe trektocht in het noorden van Ethiopië...

DE AKSTER

UW SPECIALIST IN VERREKIJERS,
TELESCOPEN, VOGEL- EN NATUURGIDSEN

BIJ ONS VINDT U

SWAROVSKI
OPTIK

TEGEN DE
SCHERPSTE
PRIJZEN

WIJ BIEDEN EEN GROOT ASSORTIMENT AAN VERREKIJERS EN TELESCOPEN, MET SCHERPE PRIJZEN EN MET EEN GOEDE SERVICE. VERDER HEEFT U BIJ ONS EEN RUIME KEUZE IN VOGEL- EN NATUURGIDSEN, NESTKASTEN EN ANDERE NATUURBELEVINGSARTIKELLEN.

U KUNT ONS VINDEN IN HET VOGEL-REVALIDATIECENTRUM IN ZUNDERT (ZEKER EEN BEZOEKJE WAARD)

LUITERTWEG 36A,
4882 BH KLEIN ZUNDERT (NL)
WWW.DE-AKSTER.NL

Overzicht lezingen

VRIJDAG 8 FEBRUARI 2019: **WOLF IN DE KEMPEN** **GUY LUYTS**

In deze lezing van Gie Luyts wordt een korte algemene inleiding gegeven over de wolf. Hoe is deze te herkennen. Wat is zijn gedrag en ecologie. Vervolgens wordt ruim aandacht besteed aan zijn vroeger (periodiek) voorkomen en uitsterven in de Kempen met o.a. welke jachttechnieken werden gebruikt, het premiesysteem e.d.

Hierbij komen ook de situatie in Hoogstraten en omgeving in de kijker. Tenslotte wordt afgerond met een schets van de wolvenpopulatie in Europa en hun herkolonisering van West-Europa vanuit Italië en Oost-Europa.

© nieuwsblad.be (MIA)

VRIJDAG 15 FEBRUARI 2019: **IJSLAND** **JORN VAN DEN BOGAERT**

Jorn Van Den Bogaert reisde in juli 2018 gedurende 1 maand door IJsland. Hij nam zijn eigen terreinwagen mee per ferry, een boottocht van 2 dagen. In IJsland werd steeds gekampeerd. Zowel het woeste binnenland met de vele riviercrossings en slechte offroadwegen als de gekende ringroad werden verkend op deze reis.

Deze lezing wordt een reis door prachtige landschappen, vulkanische gebieden, lavavelden, warmwaterbronnen, watervallen, kolonies met klifvogels en ontmoetingen met bulrugwalvissen en de zeldzame poolvos. Op de terugweg per boot werd nog gedurende 3 dagen de Faroereilanden verkend.

© Jorn Van Den Bogaert

© Jorn Van Den Bogaert

Info avond werelderfgoed

Plantenwerkgroep in Smisselbergen

Fototentoonstelling ophangen

Klassiek in 't groen

Vlindertocht voor kinderen

Helpen op de Antilliaanse Feesten

Stap en Trap

Nacht van de vleermuis

De voorbije maanden in beeld...

Wandelen, natuurbeheer, genieten, ...

Fotowerkgroep in den Elsaker

Warme Dekentjes avond

Nachtzwaluwen wandeling

Vrijwilligersfeestje

Merksplas Smaakt

Uitstap naar Tiengemeten

Fotowerkgroep Mersplas Kolonie

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be.

Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u
Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur

Herfst VII

Weemoedig jaargetij! Der ogen vreugd en tover!

Jouw schone afscheid is wat mij tot vreugde strekt -

Mij lief is de natuur die bont haar vlam laat doven,

Het bos in purperrood en gouden kleed gedekt,

De frissen lucht, de wind die ritselt in het lover,

Het golvend, mistig waas dat langs de hemel trekt,

het karig zonnelicht, de eerste vrieskoudagen

En 't dreigend naderen van grijsaard Winters plagen.

Aleksandr Poesjkin

© Wim Verschraegen

meer

Energie

voor onze

toekomst!

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas ☙ tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 ☙ info@ebem.be